

Reisverslag 19-30 augustus 2007

"Want, als u in deze tijd blijft zwijgen, dan zal er voor de Joden wel van andere zijde redding en uitkomst opdagen..... (Esther 4:14)

"Hij sprak tot mij: "Gij zijt mijn knecht, Israël, door u toon Ik mijn heerlijkheid."(Jes.49:3)

Met z'n tien

Niet eerder ging Stichting Roechama met zovelen tegelijk naar Oekraïne, nl. met 10 personen. Ook zou het de eerste keer zijn dat er kinderen meegingen. Joop en Petra van Ooijen en zes van hun kinderen, Sifra, Andreas, David, Simon, Rhodé en Esther, vertrokken samen met Wim en Ria op zondagmorgen 19 augustus naar het oosten. We noemden het een bemoedigingsreis, omdat ons doel was om op alle plaatsen waar we Joodse mensen adopteren hen te bemoedigen. En ook kennis te maken met een aantal 'nieuwe' Joodse mensen die we via Chesed in Chmelnitzki

gaan adopteren. Het idee was ontstaan omdat de directeur van deze Chesed, Igor, ons had verteld dat er veel eenzame Joodse mensen in zijn rayon wonen. Het was a.h.w. een voorproefje van wat we volgend jaar D.V. met een

grote groep willen gaan doen: Joodse mensen bemoedigen door hen te bezoeken, naar hen te luisteren, samen met hen activiteiten doen en indien mogelijk een bemoedigende boodschap doorgeven. Natuurlijk hadden we heel veel kleding bij ons, netjes in (oude) koffers gepakt, twee magnetrons, tien mooie armstoelen en ook drie matrassen en twee opklapbedden, eventueel voor eigen gebruik onderweg, maar ook met het doel ze achter te laten.

Kom ik om, zo kom ik om

We reden de eerste dag door tot voorbij Krakow. Aangezien ons hotel vol bleek moesten we nog 10 km. doorrijden voordat we een motel vonden, waar we heerlijk konden overnachten.

Wim las voor het slapen gaan het schriftgedeelte uit het bijbelboek Esther, hoe Esther geroepen werd om het Joodse volk te redden. Zij ging met de woorden, "Kom ik om, zo kom ik om," naar koning Ahasveros. Wim vertelde hoe dit gedeelte met een uitleg in een dagboekje hun roeping om het Joodse volk te gaan helpen bevestigd had, zo'n 10 jaar geleden al weer inmiddels. De vraag is en blijft: "Wat doe jij om het Joodse volk te helpen?"

Maandagmorgen vervolgden we onze reis al weer om 7 uur. We gingen op weg naar de grens tussen Polen en Oekraïne. Om 11 uur kwamen we al aan en we waren in ongeveer 40 minuten de grens over; een rekordtijd.

's Avonds om een uur of zeven arriveerden we in het voor ons gereserveerde hotel Eneida in Chmelnitzki. Hier zouden we vier nachten overnachten.

Baäl Shem Tov

Dinsdagmorgen werden we opgehaald door een Alla een Joodse vrouw die ook bij Chesed werkt. We maakten bij Chesed kennis met Igor de directeur en maakten plannen voor die dag. Als eerste zouden we de begraafplaats van de grondlegger van het Chassidisme bezoeken, Baäl Shem Tov (1700-1760) bezoeken. De initialen van deze naam vormen de naam van deze Chesed: BeST. Myla, een werkster onder ouderen vergezelde ons als ook Ira een

gelovige meisje, die werkt als journaliste bij Chesed. Met haar hadden we goede gesprekken. Onze manier van denken en geloven was een eye-opener voor haar. Ze was verbaasd te horen hoe wij sjabbat en bijbelse feesten vieren, Joodse mensen bezoeken

en helpen waar mogelijk d.m.v. het adoptieplan.

We hebben haar aangemoedigd in haar gemeente 'bruggen te bouwen' naar het Joodse volk toe.

In Mitziboesh, op 30 km afstand van Chmelnitzki, bevindt zich het grafmonument van eerder genoemde Baäl Shem Tov.

Deze eenvoudige Joodse man groeide uit tot een geëerde Rabbi. Hij ontving veel respect van zowel Joden als niet-Joden. Hij kreeg bekendheid als wondergenezer en

werd als een heilige vereerd. Maar hij bleef eenvoudig en werd 'gewoon' begraven temidden van zijn volk op de Joodse begraafplaats. Later zijn ze steeds mooier bouwwerkjes over zijn graf gaan bouwen. Ook is er een synagoge naast de begraafplaats gebouwd, dat een bedevaartsoord is geworden voor Joden over heel de wereld. 24-uur per dag is hij geopend voor gebed. Met feestdagen wordt dit alles druk bezocht.

Asja Barmak

We bewonderden daarna een versterking, die gebouwd werd tegende Tartaren en Turken. Vooral voor de kinderen een interessante ruïne. Na in een museumachtig Oekraïens restaurant originele Oekraïense gerechten gegeten te hebben bezochten we nog twee Joodse mensen., die ook in het adoptieplan zijn opgenomen.

Eerst Asja Barmak, 78 jaar. Geboren in Oezbekistan verloor zij haar ouders in de oorlog en ook al haar familieleden die niet geëvacueerd waren werden levend begraven. Haar

oudste broer stierf aan het front en haar jongste in het weeshuis. Familieleden spoorden haar op en via Moskou kwam zij in 1948 in Chmelnitzki wonen. In 1961 trouwde zij met Michael wiens vier broers allemaal in de Grote Vaderlandse oorlog in 1947 stierven aan het front. Hijzelf stierf in 1981. Asja heeft geen kinderen en door haar ziekte miopatia en een breuk aan beide benen kan zij niet meer lopen. Zij ligt half zittend hele dagen op haar bed. Het was heel aangrijpend. Wat was zij gelukkig om met zovele vrienden uit Nederland op de foto te mogen. Ze beschouwde ons als familie.

Jefim Noedel

Hierna gingen we naar Jefim Noedel. Een zeer opgeruimde man, ondanks zijn zware handicap. Vanaf zijn 20ste draagt hij al een corset bij zijn lendenen tot aan zijn borstkas. Hij heeft een ziekte aan zijn wervelkolom. Jefim is niet in staat te zitten, hij moet of liggen of staan. Hij krijgt steeds meer pijn omdat de toestand van de wervelkolom verslechterd en ook heeft hij vanwege

het samenpersen van de borstkas hartklachten. Hoewel hij nog maar 58 jaar is, werkt hij al 13 jaar niet meer. Tot die tijd had hij een baan als leidinggevend ingenieur in een zeer grote fabriek. Jefim is ook nooit getrouwd.

Hij vertelde dat er gelovigen waren geweest die een soort lessenaar hadden gemaakt, zodat hij staande kan lezen. In een verder gesprek waarin hij ons vroeg wat en wie wij waren en wij vertelden van de gemeente, van de sjabbat en de liefde tot het Joodse volk ed, bleek dat hij ook een boekje gekregen had van hen. De titel van dat boekje was: "De Messias in het Oude en Nieuwe Testament."

Het was beschamend zoals deze man ondanks alles zo blij kon zijn. Jefim maakt ook regelmatig gedichten. We kregen er drie mee als aandenken.

Wat konden we veel van beide bezoeken leren.

Na deze bezoeken wachtte Igor op ons. We bespraken met hem de plannen voor de komende dagen. En ook boden we hem materiele hulp aan in het komende jaar. "Alles wat jullie brengen zal worden verdeeld", zo gaf hij te kennen.

Anatoly Solomovits

Voor de kinderen zochten we een goede zwemplaats. Het dichtstbijzijnde zwembad bevond zich op een afstand van 40 km. We waren de enige zwemmers. Het zwembad is voor de meeste Oekraïners onbetaalbaar.

Na het eten haastten we ons om nog één bezoek af te leggen voordat we samen met uitgenodigde Joodse kinderen naar het park zouden gaan. Anatoly Solomovits. (68 jr.) Anatoly ligt altijd op bed. In 1996 kreeg hij een

insult. Hij kan zich niet met moeite met hulp van zijn vrouw Nina verplaatsen binnenshuis. Zij hebben twee kinderen, Oleg een gepensioneerd militair officier (45 jr) en Anastasia. Zij werd geboren met 'patalogie'.

Zij kreeg een zoon in 1991, Ivan, die dezelfde ziekte heeft als zijn moeder. Ivan was er later ook bij in het park.

Nina bleek een gelovige (protestant) te zijn. Er was een bijbel in huis en wij vroegen of we Psalm 146 mochten lezen. Graag! Ria las deze Psalm in het Russisch. Nina reageerde steeds met "Amen" Zij waren ook blij met de adoptie. Zodoende kunnen er meer medicijnen gekocht worden.

In het park

Met een aantal jonge en oudere kinderen, een paar moeders en een opa, in totaal ongeveer 20 mensen, reden we naar

het park. De kinderen genoten volop van voetballen, klimmen, klauteren en rennen.

Op het eind vertelden we de kinderen wie we waren en wat we kwamen doen en deelden pennen, etuis, snoep,

speelgoedbusjes,

ballen en een ijsje uit. Na de kinderen teruggebracht te

hebben deden we nog twee bezoeken.

Faina en Svetlana

Faina Stepanova (58jr) was al vroeg wees en bracht vele jaren in een weeshuis door. In 1975 trouwde ze en één dochter, Svetlana, werd geboren. Haar man stierf al jong en Faina moest geld bijverdienen als straatveegster. In 1989 trouwde zij

opnieuw en een

zoon Vitali werd

geboren. In 2000

werd zij weer

weduwe. Er zijn

veel zorgen, zoon

Vitali heeft

tuberculose en er

is voor Svetlana

als ziekenverzorger geen werk te vinden. Faina en haar

dochter Svetlana hadden niet veel tijd omdat ze nog

moesten gaan werken die avond. Ze hebben het zo arm dat

ze één kamer hebben onderverhuurd. Zelf slapen ze met

z'n drieën in de woonkamer. Faina was ontroerd toen ze

hoorde van de hulp die uit Nederland voor hen gaat komen.

Hanna en Irina

Twee vrijgezelle zussen bezochten we woensdag als laatste. Hanna en Irina Krivoelja. Beiden werkten hun leven lang in een fabriek. En zij hebben hun zieke moeder jarenlang tot haar dood liefdevol verpleegd. Nu leven ze van een pensioentje, maar omdat Irina invalide is van de

2de groep en ze veel medicijnen moeten kopen, kunnen ze maar amper rondkomen. We waren blij deze goedlachse dames hulp te kunnen aanbieden. Bij het afscheid nemen gaven we Hollandse kaas en deze keer ook Carmel wijn, bedoeld voor de komende feesten. Die blijken zij gezamenlijk ook te vieren bij Chesed.

Na dit bezoek lieten we bij Chesed onze meegebrachte spullen

achter en het adoptiegeld voor een aantal maanden. En namen we ook afscheid van Myla en Igor en de overigen van deze Joodse liefdadigheidsinstelling.

Boottocht in Vinnitsa

Voor donderdag stond een rit op het programma naar Vinnitsa, waar wij al langer dan 4 jaar hulp brengen.

Ira, de vrouw van Koen, had een bootreisje besproken voor ons en de adoptiegezinnen. Ook had zij namens de Stichting Roechama allemaal rugzakjes gekocht en gevuld met schoolspullen, die we op de boot aan hen konden

geven. Het Oekraïense schooljaar start altijd 1 september. 'Onze' kinderen werden zo startklaar gemaakt. Ook kochten we drank en snoep en koek en hadden we nog pennen ed. om uit te delen.

Na afloop maakten we een groepsfoto van de ongeveer 80 aanwezigen en kon Wim ze nog toespreken en uitleggen waarom wij het Joodse volk helpen. "Wij hebben de God van Abraham, Izak en Jacob lief en geloven in de Joodse Messias Jesjoea. Hij was een Jood en wij houden ook van Zijn volk. In Jesaja staat: Troost, troost Mijn volk." Wim spoorde ze aan om het komende jaar op school goed hun best te doen en allemaal wenste hij hen toe op God te vertrouwen als de enige Rots, "dan zullen jullie gelukkig zijn!"

Voldaan keerden we 's avonds terug naar Chmelnitsky. Wat is het toch 'zalig' om te kunnen en mogen geven.

Rosemarie

Vrijdagmorgen om 9 uur gingen we op weg naar Uzgorod. Een tocht van ongeveer 8 uur over de prachtige Karpaten. We kwamen ruim voor de Sjabbat aan en namen intrek in het voor ons gereserveerde appartement in een hotel. Na het sjabbatmaal gingen we naar het conferentiecentrum waar juist een Messiaanse conferentie werd gehouden. Heel bijzonder was het getuigenis van Rosemarie, een Duitse vrouw, die Adolf Hitler als peetoom heeft gehad.

Haar vader was generaal, maar omdat hij Joden hielp, werd hij in 1938 al vermoord. De oorlog begon toen Rosemarie 5 jaar was. Zowel de nazi's als later de Russen hadden veel bitterheid in haar hart gezaaid. Zij getuigde hoe na haar bekering die bitterheid bleef, totdat zij op één moment de Heere Jezus alle bitterheid weg liet nemen. De liefde van God vervulde en vervult nog steeds haar hart. Ze heeft haar levensverhaal in een boek geschreven: "Tranen werden diamanten." Het was zo bijzonder deze vrouw op een Joodse bijeenkomst te horen spreken. Ze sprak zo over vergeving en liefde. Het was net een Corrie ten Boom.

Sergei en Nikolai

Zaterdagmorgen hadden we zelf een dienst in het hotel. Joop belde om 10 over 11 met Marcel in Nieuw-Lekkerland,

zodat we ondanks de grote afstand toch met elkaar verbonden waren. 's Middag kwamen Rita en Nadja haar zus (van St. Zhyttya) op bezoek. Zij

wisten dat er in Uzgorod een paar weesjongens woonden, die, omdat zij een paar keer voor een paar maanden in Nederland zijn geweest, Nederlands spraken. We lieten ze met een taxi komen. Sergei (21) en Nikolai (17) waren zulke lieve jongens. Zij voetbalden met de kinderen, praatten, aten en zongen met ons en wij brachten ze thuis naar hun appartement.

Sergei is al gelovig en Nikolai kreeg van Joop een Bijbel en zal er zeker over alles nadenken. Beide jongens worden geholpen door een Nederlandse Stichting CHOE.

Tsjilia en Maria

Zondagmorgen bezochten we met Rita en Valya (ook een vrijwilligster bij St. Zhyttya) Tsjilia Rozenbloem van 76 en haar jongere zus Maria. We werden zo gastvrij onthaald met appelcake, druiven enz. Terwijl zij er zelf niet van konden eten vanwege hun suikerziekte en Tsjilia ook nog vanwege hoge bloeddruk. Hun adoptiegezin in Nederland had een brief en foto's meegegeven. Die konden we hen overhandigen. Met vreugde werd hij gelezen. Maria bezoekt ook de sjabbatsamenkomsten bij de St. Zhyttya, waar ook onderwijs gegeven wordt uit de hele Schrift.

Jesaja 53

Met Valya bezochten we toen nog Jacob Gollender en zijn vrouw Svetlana. Jacob is overlevende van de holocaust. Hij vertelde wel in drie concentratiekampen gezeten te hebben.

De akte waarop dat vermeld staat kregen we ook te zien. Jacob was in juli 80 jaar geworden. Hij heeft een hartkwaal en toen wij kwamen had hij ook nog longontsteking. Hij liet de medicijnen die hij gebruikte zien; wat veel. Jacob

toonde ons ook nog foto's van vroeger en ook één waarop hij met gebedskleed in de synagoge bidt. Naar aanleiding daarvan ontstond een gesprek over de Messias. Svetlana kent Jesjoea en zou ook wel willen dat haar man geloven zou. Maar hij denkt dat Jesjoea niet bij hen past. We wisten dat juist in de sjabbat ervoor Jesaja 54 als Haftara-lezing in de synagoge gelezen was, en die week ervoor Jesaja 52. Dus Jesaja 53 wordt overgeslagen. Valya vertelde hem dat juist in dat hoofdstuk gesproken wordt

over Jesjoea als degene die voor ons gestorven is. Valya heeft het hoofdstuk gelezen en daarna uitgelegd, heel liefdelijk en Jacob luisterde ingespannen. Daarna vroeg zij of we mochten bidden. Hij stemde toe. We vormden samen met Jacob en Svetlana een kring met de handen in elkaar en we baden samen. God is goed. Tot blijdschap van de kinderen

bleek Uzgorod wel een zwembad rijk. We genoten van een oud, onverzorgd en niet helemaal schoon zwembad. 's Avonds aten we samen met Rita, Valya, Nadya en Roman in een gezellig restaurant waar ook de kinderen hun hart konden ophalen in een piratenschip en andere attributen. Er waren vele getuigenissen van hoe zij de Heere Jezus hadden gevonden. Ook zijn we opnieuw onder de indruk geraakt van hoe de Heere werkt onder het Joodse volk d.m.v. juist ook deze stichting Zhyttya.

Chesed Uzgorod

Maandagmorgen braken we op in ons appartement en brachten de door ons nog gebruikte opklapbedden naar Rita en haar team. Ook verschillende koffers met kleding en andere spullen gaven we hen. Daarna namen we afscheid. Deze dag hadden we voor Chesed Uzgorod bestemd. We ontmoetten de directeur Michael, ouderenwerkster Olya en Juditha. We bekeken de vele foto's die op het kinderkamp gemaakt zijn. Dat kamp is mogelijk gemaakt door de achterban van St. Roechama. Ze waren zo dankbaar. We kregen een exemplaar van hun maandblad mee, die deze keer helemaal over het kamp ging en waarin ook St. Roechama uitgebreid genoemd werd. Een man met een prothesebeen bedankte weer voor de speciale sokken en schoenen die we voor hem meebrachten in februari. Hij vroeg om een speciale schoen met metaal. Ook vroegen we Chesed de exacte maten te geven en een tekening te maken van de heup en het been van de Joode vrouw voor wie wij een corset willen laten maken. Dat konden we woensdagmiddag ophalen vlak voordat we weggingen.

We hoorden dat Maria Mirlojez gebeld had. Ze wilde ons graag wat geven. We lieten haar naar Chesed komen en brachten haar met elkaar thuis. Vader is overleden aan de gevolgen van de Ternobilramp. Maria en haar zoon Arthur van 14 worden ook door ons geholpen. Zij hebben de hulp ook zo hard nodig. Ze leven in een tweekamerflat, in een gemeenschapshuis waar geen gas en warm water is. De flat waarin zij wonen is zo slecht. Onder de flat is geen goede afvoer, de kelders staan onder enz. Ze zien erg tegen de winter op.

Nog een paar bezoeken

Met Olya bezochten we ook een paar 'nieuwe' Joodse adopties. De eerste vrouw was Maya Medvedeva. Zij is weduwe en gehandicapt van de tweede groep.

Daarna gingen we naar Michael Grebenjoek. Michail heeft kanker en moet dure medicijnen gebruiken. Hij kende goed Engels. Vanwege zijn beroep, fysicus, had hij deze taal aardig onder de knie gekregen. Hijzelf geloofde wel maar hij verwachtte het nog van 'de goedheid van de mens'. We legden onze visie uit en manier van werken. Hij sprak zijn bewondering en instemming uit. We spraken ook over de Messias Ben Jozef, de lijdende Messias, die wij kennen als Jesjoea en dat wij Hem verwachtten als Ben David, de Koning over de wereld. Het was een aangenaam bezoek bij deze intelligente, vriendelijke man.

Revtafamilie

Toen was het tijd om Uzgorod te verlaten en naar het dorpje Toeria Bistre te gaan. Daar woont de familie Revta. Vader Iwan is Joods. In de oorlog is uit angst voor de vervolging de eigenlijke familienaam Rotman veranderd in Revta. Het gezin is een kenmerkend baptistengezin, zoals we die in het blad Friedenstimme al jaren tegenkomen.

Mirosja, de oudste dochter, is op uitnodiging van Henk en Alie een paar weken in Nederland geweest. Zij nodigde ons uit bij haar familie langs te komen. Wat een gastvrijheid. De eerste nacht sliepen we met 23 mensen in één huis, met vele kamers weliswaar. Het gezin leeft van een heel laag inkomen. Toen we dit gezin de eerste keer ontmoetten hadden zij juist de Heere geboden om hulp. We kwamen toen als antwoord op hun gebed. Iwan heeft werk op een forellenkwekerij; 24 uur achter elkaar werken en dan 48 uur vrij.

Waar de kinderen zich het meest op verheugd hadden was het paardrijden. De eerste dag ging dat allemaal heel aarzelend, begeleid door zoon Iwan. Maar ruim een dag later galoppeerden de jongens over de weiden van de Karpaten of ze volleerde ruiters waren. Wat was er veel te doen; koeien melken, hooi laden en binnen brengen, het land bewerken, op de kar rijden, naar de waterval, de forellenkwekerij enz.

We hadden een heerlijke tijd, we waren één in de Heere Jezus en spraken over van alles; het ontstane verschil tussen Joden en christenen, de liefde tot het Joodse volk, het maken van Alya, en noem maar op. Deze eenvoudige mensen spraken hun vertrouwen in God uit ook wat betreft de toekomst. Het ziet er allemaal niet rooskleurig uit. De situatie in Oekraïne is uitzichtloos. Maar zo is het niet met hen en ons. De Heere leeft en Hij vervult al Zijn beloften. Zijn Koninkrijk komt, Jezus komt en Hij maakt alle dingen nieuw.

De Heere leeft en Hij vervult al Zijn beloften. Zijn Koninkrijk komt, Jezus komt en Hij maakt alle dingen nieuw.

Naar huis

Woensdag tegen de avond vertrokken we naar de grens. We dachten nu via Slowakije een kortere weg te kunnen nemen. Voor de grensovergang stonden echter zoveel auto's dat we besloten toch via de grens met Hongarije te gaan. Het kostte zo'n 3 uur, maar daarna ging alles heel voorspoedig. Ruim 24 uur later op donderdagavond kwamen we vermoeid, gezond en zeer voldaan thuis. Geprezen zij Hij Die ons gespaard heeft en zo'n zegenrijke tijd gegeven heeft.